

Když data chrání pacienty: Česko otevírá výsledky pooperačních sepsí

2.6.2026 - | Ministerstvo zdravotnictví ČR

Ministerstvo zdravotnictví společně s Kanceláří zdravotního pojištění zveřejňuje nový ukazatel kvality nemocniční péče. Na Portálu ukazatelů kvality jsou nově dostupné výsledky sledování pooperačních sepsí. Cílem je podpořit bezpečnost pacientů, zvyšovat kvalitu péče a pomoci nemocnicím předcházet komplikacím, kterým lze v řadě případů zabránit.

Nový ukazatel vychází z analýzy administrativních dat zdravotních pojišťoven a zahrnuje 2,75 milionu hospitalizačních případů z let 2020 až 2024. Poprvé umožňuje sledovat výskyt pooperačních sepsí na úrovni jednotlivých poskytovatelů zdravotních služeb.

Pooperační sepse patří mezi nejzávažnější komplikace nemocniční péče. Jedná se o prudkou reakci organismu na infekci, která může pacienta bezprostředně ohrozit na životě. Pokud vznikne po plánované operaci, je důležité zkoumat, zda bylo možné riziko jejího vzniku snížit prostřednictvím účinnější prevence, organizace péče nebo včasného zásahu.

„Po otevření dat v oblasti cévních mozkových příhod a onkologie přichází třetí díl z oblasti otevírání dat na úroveň poskytovatele. V žádném případě se nechceme smířit s tím, že pooperační sepse jsou nedílnou součástí péče a nedá se s nimi nic dělat. V Česku se pooperační sepse objevují podle dat v průměru u 0,84 % pacientů, což ale znamená přes 5000 případů sepsí ročně. Je to výrazně více než ve srovnatelných vyspělých zemích, proto se této oblasti chceme velmi aktivně věnovat,” uvedl ministr zdravotnictví Adam Vojtěch.

Analýza ukazuje, že problematika pooperačních sepsí by měla být nedílnou součástí debaty o kvalitě zdravotní péče v České republice. Výsledky jsou standardizovány tak, aby zohledňovaly rozdíly ve skladbě pacientů i typech operací prováděných v jednotlivých zdravotnických zařízeních. Ukazatel neslouží k mechanickému srovnávání nemocnic, ale k identifikaci prostoru pro zlepšení a sdílení dobré praxe.

„Každým dalším otevřením dat jsme si jistější, že zveřejňování výsledků na úrovni konkrétních poskytovatelů posouvá naše zdravotnictví výrazně vpřed. Po zveřejnění výsledků pooperačních sepsí očekáváme rychlé zlepšení ve třech bodech: Za první, nemocnice lépe zkontrolují svá data a začnou přesněji pooperační sepse vykazovat. Za druhé, výsledky donutí nemocnice upravit zavedené klinické postupy. Za třetí, vznikne přirozený tlak na srovnávání s ostatními zařízeními,” doplnil Marian Rybář, datový analytik Ministerstva zdravotnictví.

Inspirací pro vznik ukazatele byly zkušenosti ze zahraničí, zejména ze Spojených států amerických, kde jsou nemocniční infekce dlouhodobě sledovány jako významný ukazatel bezpečnosti zdravotní péče. Současně analýza otevírá debatu o nastavení ekonomických motivací v českém zdravotnictví.

„Současný úhradový systém českého zdravotnictví umožňuje nemocnicím získat vyšší úhradu za hospitalizace komplikované pooperační sepsí než za hospitalizace bez této komplikace, což je odlišné od přístupu uplatňovaného například ve Spojených státech i v řadě dalších zemí. Poskytovatelé tak nejsou finančně motivováni k důslednému snižování výskytu těchto komplikací. Naopak, vznik pooperační sepse je spojen s vyšší úhradou péče.

To je potřeba změnit. Největší prostor pro zlepšení vidíme vzhledem k četnosti výskytu sepsí zejména u rozsáhlých výkonů na střevě, žaludku a duodenu, vysvětluje klinický expert Kanceláře zdravotního pojištění Petr Čech.

Na přípravě projektu se významně podíleli také zástupci České společnosti epidemiologie a hygieny ČLS JEP, kteří dlouhodobě upozorňují na význam prevence nemocničních infekcí.

„Výbor naší odborné společnosti velmi podporuje iniciativu Ministerstva zdravotnictví a zdravotních pojišťoven při zveřejňování těchto výsledků až na úroveň jednotlivých nemocnic. Mnoha pooperačním sepsím se dá zabránit. Důležité je dodržovat sadu preventivních opatření - podat včas správnou a správně dávkovanou antimikrobiální profylaxi, dezinfikovat operační pole chlorhexidinem, neholit operační pole pacienta žiletkou, nýbrž jen holíci strojkou, u plánovaných operací dbát na výživu pacienta, kompenzaci jeho glykemie, pokud se jedná o diabetika a provádět dekolonizaci nosu u těch pacientů, kteří jsou kolonizováni zlatým stafylokokem. V poslední době nabývá na významu celotělová dekolonizace kůže. Důležitá je též dobrá komunikace chirurgického pracoviště s pacientovým praktickým lékařem a s pacientem samotným, protože hodně se pro prevenci dá udělat už před hospitalizací, říká odborný garant České společnosti nemocniční epidemiologie a hygieny Petr Smejkal.

Zveřejněné výsledky představují důležitý zdroj informací nejen pro poskytovatele zdravotních služeb, ale také pro pacienty a jejich organizace.

„Jsme si vědomi, jak jsou otevřená data důležitá. Proto sami přicházíme s iniciativou Data pro pacienty, v jejímž rámci plánujeme výstupy o pooperačních sepsích převést do co nejsrozumitelnější podoby, říká předseda Národní asociace patientských organizací Robert Hejzák.

Výsledky ukazatele jsou zveřejněny na Portálu ukazatelů kvality péče Kanceláře zdravotního pojištění (puk.kzp.cz). Portál umožňuje sledovat vývoj v čase a nabízí metodické vysvětlení výpočtu. Díky tomu mohou odborníci i veřejnost lépe porozumět tomu, co ukazatel měří, jak se počítá a jak mají být výsledky správně interpretovány.

„Kancelář zdravotního pojištění bude v rozvoji otevřených informací o kvalitě péče s podporou zdravotních pojišťoven pokračovat i v dalších oblastech. Zveřejňování podobných ukazatelů má pomoci identifikovat bezpečnější nemocniční procesy a přinášet pacientům srozumitelnější informace o výsledcích zdravotní péče, říká ředitel Kanceláře zdravotního pojištění Jan Kust.

„Ještě před samotným zveřejněním otevřených dat jsme oslovili přibližně 30 poskytovatelů s výskytem pooperačních sepsí přesahujícím hodnotu 1,2 % a požádali je o vysvětlení důvodů jejich horších výsledků. Chceme v tomto vyžadování zpětné vazby u méně úspěšných zařízení pokračovat i do budoucna, doplnil vrchní ředitel Sekce zdravotní péče Patrik Zachar.

Ministerstvo zdravotnictví a Kancelář zdravotního pojištění budou v rozšiřování otevřených dat o kvalitě zdravotní péče pokračovat i nadále. Cílem je posilovat bezpečnost pacientů, podporovat zvyšování kvality poskytované péče a přinášet veřejnosti srozumitelné informace o fungování českého zdravotnictví.

<https://mzd.gov.cz/tiskove-centrum-mz/kdyz-data-chrani-pacienty-cesko-otevira-vysledky-pooperaacnic>

[h-sepsi](#)